

วิชาการทะเลเบียนพล

ตอนที่ 1, 2

สำหรับหลักสูตรสายงานสัตต

แผนกวิชาการสัตต กองการศึกษา

โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง

ตอนที่ ๑ , ๒

วิวัฒนาการทะเบียนพล
บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและ
ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒

แผนกวิชาการสถิติ กองการศึกษา
โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง

คำนำ

ตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ วิชาการทะเบียนพล
ตอนที่ ๑ วิวัฒนาการทะเบียนพล และตอนที่ ๒
บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุน
ประเภทที่ ๒ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เข้ารับการ
อบรมได้ทำการศึกษา เข้าใจถึงความเป็นมาของ
แบบพิมพ์สายงานสถิติ ตั้งแต่อดีตจนพัฒนาถึง
ปัจจุบัน การทำเครื่องหมายประจำตัวทหารใน
สมัยก่อนจนปัจจุบัน

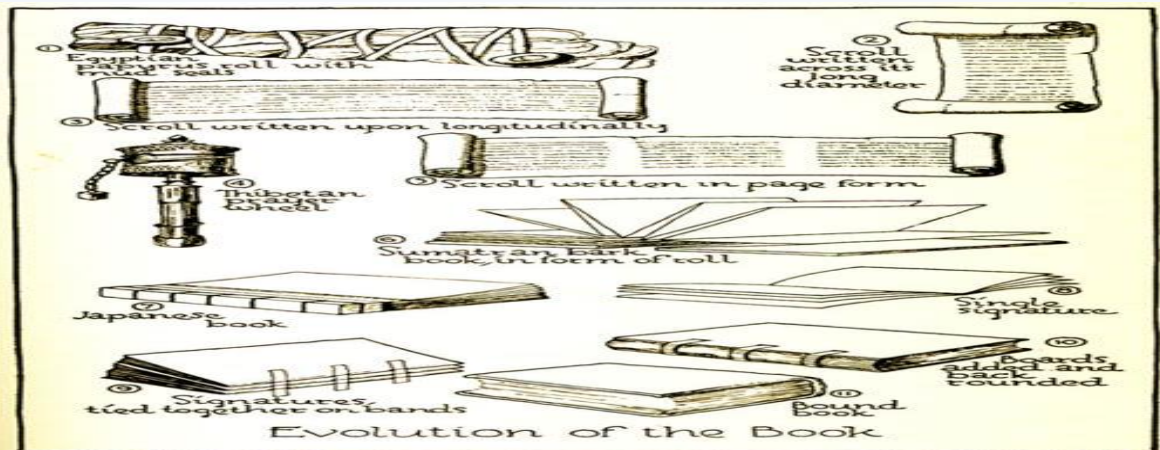
แผนกวิชาการสถิติหวังว่าตำราเรียน
อิเล็กทรอนิกส์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับ
การฝึกอบรม และผู้ที่มีความสนใจ

สารบัญ

ตอนที่ 1 วิวัฒนาการทะเบียนพล	1
ความเบื้องต้น	2 - 3
เครื่องหมายประจำตัวทหาร	4 - 5
ตอนที่ 2 บัญชีรายชื่อทหาร กองเกินและทหารกองหนุน ประเภทที่ 2	6
ความสำคัญ	7
การจัดทำ	8 - 9
การแก้ไข สด.27	10
การเก็บ สด.27	11
การทำลาย สด.27	12

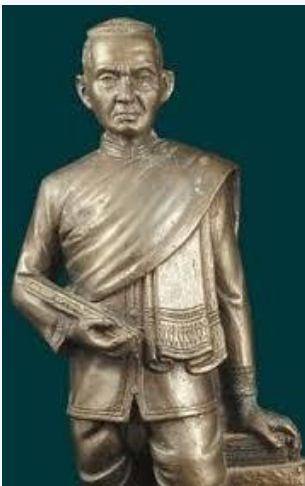
ตอนที่ ๑

วิวัฒนาการทะเบียนพล

จากการตรวจสอบหลักฐานในสมัยโบราณ ยุค
กรุงสุโขทัย ยุคกรุงสุโขทัย ยุคต้นกรุงศรีอยุธยา ไม่
ปรากฏหลักฐานที่แสดงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมี
การบันทึกไว้แต่อย่างใด

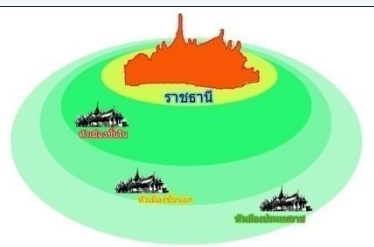
“หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพิ่งมา
ปรากฏในรัชสมัยของ สมเด็จพระบรมไตรโลกนา
รธ” ได้ทรงจัดการเกี่ยวกับการทหารไว้ดังนี้ .-

๑. ตั้งทำเนียบยศ

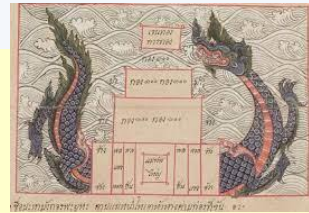
๒. จัดทำทำเนียบหัวเมือง

๓. ตั้งทำเนียบหน้าที่กระทรวง
ทบวง กรม

ต่อมาสมัย “สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒” ทรง
จัดการเกี่ยวกับการทหารเพิ่มเติม คือ

๑. ทำตำราพิชัยสงคราม

๒. ทำสารบาญชี

จัดทำบัญชีรื้อพล จัดระเบียบวิธีเกณฑ์คนเข้ารับ
ราชการ ควบคุมให้เป็นหมวด กอง กรม โปรด
เกล้าฯ ให้ตั้ง “กรมพระสุรัสวดี”

๓. ทำพิธีหัวเมือง

เครื่องหมายประจำตัวทหาร เป็นการควบคุมบุคคล
หรือกำหนดว่าบุคคลหรือประชาชนพลเมืองนั้น สังกัด
อยู่กับผู้ใด กรมใด กองใด สามารถติดตามตัวได้ง่ายขึ้น
เครื่องหมายประจำตัวทหารเปลี่ยนแปลงมาตาม
กาลเวลา ตามยุคตามสมัยและวิวัฒนาการมา
ตามลำดับจนกระทั่งถึงปัจจุบัน การให้เลขเครื่องหมาย
ทหารได้พัฒนาตามลำดับ

๑. การสักเลข

➔ รัชกาลที่ ๒

๒. การสักหมาย

➔ รัชกาลที่ ๕

๓. เครื่องหมายหมาย

เมื่อได้ประกาศใช้ พ.ร.บ.ลักษณะการเกณฑ์
ทหาร พ.ศ.๒๔๗๕ กท. ได้ออกแบบสักหมาย
ใหม่ เรียกว่า “เครื่องหมายประจำตัวทหาร”

เครื่องหมายประจำตัวทหารที่ลงใน
ทะเบียนกองประจำการนั้นให้เขียนอักษรย่อ
เครื่องหมายแผนก แล้วเขียน พ.ศ. ต่อท้าย
ไว้บรรทัดบน แล้วเขียนอักษรย่อหมาย
จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนา กับเขียนเลขจำนวน
คนที่เข้ารับราชการในจังหวัดนั้นไว้บรรทัด
ล่าง

ตัวอย่าง

ท.บ. ๒๕๖๕

ก.ท. ๑๒๕

ท.ร. ๒๕๖๕

พ.บ. ๒๒

ตอนที่ ๒

บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๓๗)

บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) เป็นหลักฐานที่รวบรวมข้อมูลของบุคคลที่มีสัญชาติไทยและได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว เป็นเอกสารที่จะนำข้อมูลของทหารกองเกินไปใช้ในการตรวจเลือกฯ การปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ จึงถือได้ว่ามีความสำคัญมาก

ความสำคัญของบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) บัญชีนี้เป็นเอกสารในทางควบคุมกำลังพลทหารกองเกิน และทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ของจังหวัด โดยแสดงให้เห็นประวัติของแต่ละบุคคล ยอดจำนวนทหารกองเกิน และยอดจำนวนทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ แต่ละชั้นปี แต่ละตำบลหรือแขวง แต่ละเขตหรืออำเภอหรือกิ่งอำเภอและแต่ละชั้นกองหนุน มีรายการบันทึกจำหน่ายและแก้ไขไว้ให้ทราบโดยละเอียด

การจัดทำบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุน
ประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) เมื่อจังหวัดได้รับบัญชีรายชื่อฯ
(แบบ สด.๒) จากอำเภอหรือเขต หรือกิ่งอำเภอ แล้ว ให้
สำนักงานสถิติจังหวัดตรวจสอบคัดรายชื่อลงในบัญชีทหาร
กองเกินและทหารกองหนุนฯ (แบบ สด.๒๗) ให้ตรงกันกับ
บัญชีรายชื่อ ฯ (แบบ สด.๒) ที่อำเภอหรือเขตหรือกิ่งอำเภอ
ส่งมา แยกเป็นตำบลหรือแขวง เป็นอำเภอหรือเขตหรือกิ่ง
อำเภอ ในชั้นปีเดียวกัน

ทหารกองเกินที่ได้รับการฝึกแล้วหรือยัง
ไม่ได้รับการฝึกก็ดี ให้คัดรายชื่อรวมในชั้นปีเดียวกัน ตำบล
หรือแขวงเดียวกัน บัญชีให้ตั้งแยกเป็นชั้นปี เป็นชั้น
กองหนุน เป็นสังกัดไม่ตัดปี

การลงบัญชีรายชื้อทหารกองเกิน ฯ (แบบ สด.๒๗)

บัญชีนี้มี ๒ หน้า   หน้าหนึ่งให้ลง ๕ รายชื้อ เว้น
บรรทัดระหว่างรายชื้อเท่ากัน (เว้น ๔ บรรทัด) การลง
ข้อความในบัญชี รายชื้อทหารกองเกินและทหาร
กองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด. ๒๗) จะต้องใช้ความ
ระมัดระวังในการลงข้อความแต่ละรายการให้ถูกต้องตาม
ระเบียบ ในการลงข้อความในบัญชีรายชื้อ ฯ (แบบ
สด.๒๗)

การแก้ไขบัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหาร

กองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) บัญชีนี้เป็น

หลักฐานสำคัญเหมือนทะเบียนกองประจำการ การแก้ไขบัญชีมีลักษณะการปฏิบัติ ๒ กรณี คือ

๑ การเขียนผิด เมื่อเขียนผิดต้องแก้ไข ให้ขีดฆ่าด้วยหมึกแดง แล้วเขียน คำที่ถูกลงใหม่ใต้หรือต่อจากคำที่ขีดฆ่า โดยใช้หมึกดำ แล้วให้สถิติจังหวัดลงชื่อกำกับไว้ทุกแห่ง

๒ เมื่อมีการแก้ไขข้อความเดิมหรือมีการบันทึกเพิ่มเติม เช่น ทหารกองเกินขอแก้ชื่อตัวหรือชื่อสกุล ให้วงเล็บคำที่ผิดหรือคำที่ขอแก้ด้วยหมึกแดง เขียนคำที่ถูกใต้หรือต่อจาก วงเล็บ แล้วบันทึกในช่องหมายเหตุว่า แก้ตามเรื่องฉบับที่ .....พ.ศ. .... ลงชื่อผู้บันทึกกำกับไว้

บัญชีรายชื่อทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด.๒๗) นี้ห้ามเขียนทับ ลบ และขีด หรือใช้น้ำยาลบคำผิดเป็นอันขาด แต่ให้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น

การเก็บบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ (แบบ สด.๒๗) ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑ ทหารกองเกิน ให้แยกเล่มเป็นชั้นปี (คือ เย็บหรือร้อยเป็นเล่มละชั้นปี มีกระดาษอ่อนหนาทำเป็นปก) แล้วเก็บรวมเป็นลำดับเป็นชั้นปีไว้ในปกเก็บบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ ทบ. ๑๐๑ - ๐๘๕ - ๑ อีกทีหนึ่ง ปกเก็บเล่มหนึ่ง ๆ จะเก็บรวมกี่ชั้นปีก็แล้วแต่พองาม ให้หมายเลขเล่ม ๑ , ๒ , ๓ และต่อ ๆ ไปตามลำดับตลอดทุกเล่ม

๒ ทหารกองหนุนหรือพันราชการทหารประเภทที่ ๒ ทหารกองเกินซึ่งปลดเป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๒ แล้วปลดย้ายประเภทตามลำดับทยอยกันไป ประเภทหนึ่งคราวละ ๑ ชั้นปี บัญชีรายชื่อ ฯ (แบบ สด.๒๗) ย่อมแยกเป็นชั้นปีอยู่แล้ว เมื่อชั้นปีใดปลดเป็นกองหนุนหรือเปลี่ยนชั้นกองหนุน หรือปลดพันราชการทหาร ก็ยกไปทั้งชั้นปี แล้วก็แยกไว้ตามชั้นกองหนุนหรือพันราชการทหาร คือ ในชั้นกองหนุนหนึ่ง ๆ หรือพันราชการทหาร ควรใช้กระดาษอ่อนหนาคั่นเป็นชั้นปี เก็บลำดับตาม ชั้นปีรวมกันไว้ (ไม่ต้องเย็บรวมทุกชั้นปีเป็นเล่มเดียวกัน) แล้วจึงเก็บเป็นลำดับชั้นกองหนุนเป็นสังกัด ๆ ไว้ในเล่มปกเก็บบัญชีรายชื่อ ฯ เป็นเล่มหนึ่งหรือหลายเล่มดูพองาม ให้หมายเลขเล่ม ๑ , ๒ , ๓ และ ต่อ ๆ ไปตามลำดับ ไว้ทุกเล่ม

๓ ถ้าจังหวัดที่เรียกคนเข้ารับราชการทั้งทหารบก
ทหารเรือ ต้องเก็บบัญชีแยกเป็นแผนก ส่วนทหาร
กองหนุนประเภทที่ ๒ ชั้นที่ ๑ ถ้าเก็บบัญชีไว้ส่วนหนึ่ง
แยกเป็นชั้นปี เป็นสังกัด เมื่อครบปลดย้ายประเภทเป็น
กองหนุนชั้นที่ ๒ แล้วจึงยกไปไว้ในบัญชีที่เป็นชั้น
กองหนุน ชั้นปี ตำบล และอำเภอหรือเขต หรือกิ่งอำเภอ
เดียวกัน

การทำลายบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ฯ (แบบ
สด. ๒๗) เมื่อได้จำหน่ายบัญชีหมดทั้งชั้นปีหรือทั้งตำบล
แล้ว ให้ทำลาย หรือเมื่อคนชั้นปีนั้นมีอายุครบ ๖๐ ปี
บริบูรณ์แล้ว ก็ให้ทำลายเสียเช่นเดียวกัน